

„Edinost“ izhaja vsako drugo in četrto sobota vsakega meseca

in velja za vse leto gl. 2 kr. 40.
 „ „ „ polu leta „ 1 „ 20.
 „ „ „ črt „ „ 70.

Za oznanila, kakor tudi za „poslanice“ se plačuje za navadne trisopne vrste:

8 kr. če se tiska 1 krat
 7 „ „ „ 2 krat
 6 „ „ „ 3 krat

Za večje črke po prostoru.

EDINOST

Posamezne številke se dobivajo po 7 kr. v tabakarnah v Trstu pri pošti, pod obokom tik Kalistrove hiše, na Belvedere pri g. Bertolinu. V okolici: Na Občini v loteriji, na Proseku pri g. Gorjupu, v Bar-koli pri g. Ani Takan in v Bazovici pri Ani Tuš, v Skednji pri Fr. Sancin M. Magdaleni zg. J. Ježu Naročnina naj se pošilja sv. Ivanu št. 424, pisma in dopisi vrednistvu v Skorkoli št. 84. Udje pol. dr. „Edinost“ kateri mesečno redno plačujejo, dobivajo list brezplačno na dom.

Glasilo slovenskega političnega društva tržaške okolice.

„V edinosti je moč“.

Okoličanski poslanci in mestno svetovalstvo.

Kedor ne pozna značaja tržaškega mestnega svetovalstva, čudi se lahko, da vsak predlog okoliških poslancev pri glasovanju vselej pade. Šest poslancev iz okolice, kateri se potegujejo za pravice okolice, nazovi — liberalna stranka vedno preglašuje in vničuje njih dobre namere. Da tako dela laška stranka veliko krivico okolici, ko večina tlači manjšino in jo terorizira, to uže vrabci na strehi čivkajo, to tudi gospod „Hermet“ e „tutti quanti“ dobro znajo in ne pomislijo da vsak izobražen človek obsojuje delovanje mestnega starasinstva z zaničevanjem in nevoljo, ker pravične zahteve in prošnje svojih občinarjev z nogami tepta ter prihaja lahkomisljeno z njimi na dnevni red. Žalostno je gospodarstvo v takej hiši, kjer gospodar dvojno mero enako zašluzenim rabi, ter prešlišuje pravične prošnje svojih podložnikov; tak gospodar je tržaški magistrat v vsem svojem svitu.

Naši poslanci so povzdignili glas na tribuni, dobro slikali stanje okolice, navedli velike zagreške mestnega magistrata, pokazali žalostne nasledke, kateri izvirajo iz takega gospodarstva. Poslanci okolice so vestno storili svojo dolžnost, da jim nemamo ničesa očitati.

Večina prebivalcev okolice je te misli, da bi boljše bilo, da se naši poslanci ne vdeležé mestnega zbora, kajti zasedanje v mestnej dvorani ni drugo, nego izguba časa, ne doseže se nič, laška stranka si je zapisala na svojo zastavo „moč pred pravico“, zveličano laščino sili v okolico na vse načine po šolah in uradih, vsi razglasi, ukazi itd. so v laščini, ubogi ljudje, nezmožni laškega jezika, večkrat se kaznujejo zaradi prestopka uka ov očetovskega magistrata. Ako kak domač poslanec omenja to krivico, nasprotna stranka vse zavrže in reč ostane pri starem; tako gre od leta do leta. Očita se našim poslancem, da niso solidarni, ako ne trobijo v laški rog, ako očitajo slabo gospodarstvo, slabo porabo ogromnih novcev, dobljenih tudi iz krvavih žuljev okoličanov.

Dokazi njih ekonomičnih del so tako ogromni, da sleherni z glavo maje, ko ogleduje palaco na velikem trgu in druge magistratove stavbe. Magistratova palača je

požrla iz občinske denarnice pred tremi leti 50 tisoč gl. da so jo popravili, leto potem pa so jo do tal podrli ter sezidali zdaj stoječo špansko steno, ktera daje spričevalo zmožnosti mestnih očetov v gospodarstvu, kakor v okusu moderne stavbe. Palača poka v vseh delih, ker je vsa stvar lahkomisljeno vstvarjena, brez trdnega temelja, holj na videz, nego na korist zidana; požrla je toliko novcev, da človeka mrzlica trese, ko sliši nenavadno število tisočev imenovati. Mej tem pa, ko se v mestu denar zapravlja, je okolica v blatu, brez svečave, brez potrebnih cest in potov.

Če se naznani, da v vodnjak v okolici gnojnica iz komunske ceste teče in nesnaži vodo, konstatira učena komisija, da izvira nesnaga iz podzemeljskih skladov in dotični gospodar mora plačati komisijo ter molčati, če tudi vodnjak uže nad sto let čista voda polni. To je očetovski magistrat z najboljšo organizacijo, proti kateri se vsa okolica pritožuje.

Deželni poslanci naj do novih volitev energično tirjajo vse, kar ljudstvu treba; njih besede, na tribuni govornjene, ne ostanejo mrtev glas mej štirimi stenami, nego razlegale se bodo enako jeki med pečinami po vsej domovini in tudi čez mejo daleč; ves slovanski svet izve, kaki liberalci so tržaški levičarji v mestnem zboru, katerih pravilo je: sebi vse, okoličanom nič.

V 3. seji 11. t. m. je predlagal gosp. Nabergoj, naj se po tržaški okolici vsa naznani v slovenskem jeziku razpošiljajo. Pa, kakor po navadi, mestno očetje niso imeli toliko ljubezni do okolice, ktera jim zdatno z davki in daci polni brez dna denarnico, da bi bili za predlog glasovali; predlog nevstrašljivega g. Nabergoja imel je samo 9 glasov in je padel.

Tako stanje ima uboga okolica nasproti mestu in tako se v mestnem zboru spoštujejo naravne pravice narodov. Ako pa laška stranka „puro sangue“ hoče zase kaj, precej jej je ščit glasoviti člen 19 državnih osnovnih postav. Kadar pa ga v brambo vzamejo okoliški poslanci, takrat nema veljave, takrat je le prazna stvar brez duše in pomena. To je malo pojasnilo, kaj so okoliški poslanci in mestni zbor.

Dopisi.

Iz Materije 17. januarja.

Minoli ponedeljek in vtorek so se vršile volitve v občinski naš zastop. G. okraj. poglavar dr. Petrić nije bil navzoč, no vodil je volitve prav parlamentarno g. župan Župančič tako, ta nije bilo nikakovih preprirov. Ta nova korporacija je pridobila se sadanjo volitvijo nekoliko izobraženih mož. Jako smešno je bilo samo to videti pri tej priliki, da se je nekov „podžupan“ volilcem tako zelo priporočal, naj bi ga volili v zastop in letal okoli njih, da je bil, kakor o sv. Jakobu ves moker v najhujšej zimi. Potil se nije zabadavo (zahman). O konečnem izidu poročam prihodnjič.

Iz vojvodine Oldenburške 2. februarja.

(L.) Slabo darilo so sprejeli za novo leto tukajšnji učitelji strani nemške vlade, katera je odtegnila letni priklad 120—180 mark (v avstr. velj. 66—99 gl.), koji jim je doslej vedno koncem leta izplačevala.

Žalostnejega stanja, nego ga imajo tukajšnji nemški učitelji, ne moreš si lahko misliti. Dalj časa so prosili in beračili vlado, da bi jim dovolila nekoliko višje plačilo, a zastonj, nij se našla duša, katera bi prošnjo vpijočega revnega učitelja podpirala. Osupel je pa vsakateri, kdor je moral čuti, da je vlada tako željno pričakovani priklad začetkom tega leta nenadoma odtegnila.

Kak posel mora učitelj opravljati, in koliko revščine prebiti, to je nepopisljivo. Večina njih je navezana na ženo in otročiče, plačevati mora drago stanovanje, težko za hrano si skrbeti in konečno plačevati večje davke, nego marsikateri višji uradnik.

Ko sem bival še v Avstriji, mnogokrat sem čul učitelje rekati: „Na Nemškem imajo učitelji dosta boljše stanje, nego ga imamo mi v Avstriji.“ Jaz sem videl to stanje i ne želim ga avstrijskim učiteljem.

Le Nemčija in zopet Nemčija, to je srečna dežela! da, gotovo, za svoj žep, a drugim kaj dobrega storiti in jim življenje boljšati, tega Nemčija ne pozna. — Višje glave in vitezi nemškega „Reicha“ pač dobro znajo pasti svoje trebuhe, ali drugim kaj pomoči, to jim nikakor neče v glavo.

Ne hodite tedaj, slovenski učitelji, v ptuje države, varujte se posebno Nemčije; bodite složni in delajte v svojej domovini v

blagost in čast slovenskega naroda ter glejte, da ostane vaša deca, vedno našemu narodu zvesta, ker le po tej poti nam bode potem mogoče v mnogobrojnem številu se našim sovražnikom ustavljati.

Dalje naj mi bode tudi dovoljeno omeniti, da si tukaj ljudje bojzljivo povprašujejo, kam je zginilo tistih pet milijard, katere je Nemčija izpulila Franciji, očitno pa si nikdo ne upa o tem govoriti, ker bi Bismarkova ušesa žalilo. Večje železne glave drže prst čez usta, ter tako kažejo, da je treba o tem molčati.

V Skednji dne 3. februarja.

Tudi v prijetno našo vas nam je došel zaželjeni dan, katerega smo vže mnogo časa pričakovali, namreč dan občnega zbora pol. društ. „Edinost.“ Na svečnico popoldne so začeli dohajati družbeniki iz raznih krajev okolice, ob 4 uri je bilo zborovanje v g. Šumanovi dvorani, točke dnevnega reda so se naglo vršile, soglasno potrdile in sprejele. Posebno burno je bil sprejet predlog, naj se okrajni načelniki prej ko mogoče odpravijo. Ker je o tej zadevi vže dalj časa prošnja pri mestnem svetovalstvu, naložilo se je g. deželnemu poslancu Nadlišku, naj v mestnem zboru stavi o tej zadevi interpelacijo in naj izreče veliko nevoljo ljudstva zoper vsiljene okrajne načelnike, katerih okoličani ne morejo trpeti za svoje poglavarje. Nekaka razburjenost mej občinstvom je kazala nevoljo do nezaupljivih vsiljenih laških ptujih okrajnih načelnikov. Da bi mestni župan hotel večkrat v okolico priti ter slišati na tisoče pritožb, videl bi terorizem o pravej obliki, kakoršnega magistrat razvija po okolici. Pri volitvi enega odbornika je bil izvoljen mož, kateri je vže mnogo za okolico storil, kakoršnega društvo potrebuje, namreč g. Janez Grlanec.

Po zaključenju občnega zbora se je začelo stoprv pravo radovanje. Cenjeni Skedenjci so zaredli mize v dvorani, vrstili so se lepi govori in napitnice, mej kterimi se je odlikoval posebno govor našega pesnika C. V živih barvah je slikal položaj okoličanov, in pol. društva „Edinost,“ kakor tudi časnik, kateri je jedva beli dan zagledal. Navedel je potrebo časnika za okolico, priporočal podporo društvu in časniku z obilim pristopanjem v politično društvo, vsak okoličan bi moral biti ud tega društva, da se namen doseže, po katerem toliko hrepenimo. Govor je naredil velik vtis, kar so pričali brez končni slavo -- in živio -- klici.

Iznenadili pa so nas nad vse pričakovanje v ogromnem številu zbrani pevci Skedenjski, boljunski in tržaški, bilo jih je nad petdeset, ktere sta vodila gg. H. in Č. Da so mili glasovi privabili obilo ljudstva, tega mi nij treba omenjati, dvorana je bila naltlačena, da bi ne bila mogla šivanka na tla pasti. Z veselim in radostnim srcem so tu sedeli vrli škendenjski starášini in drugi veljavni naši možaki, katerim je vinska kapljica gotovo slajša bila pri lepem petju, nego v tihem miru.

Naši Skedenjci pa naj si zapomnijo, da jim treba nekoliko več živahnosti, ako hočejo staro ime neodvisnosti obdržati, kajti vže narava in narodnost tirjate, da se bolj združite, da ste bolj edini, da ne daste prevladati laški stranki v svojej vasi.

Da pa se to more zgoditi, polagam vsem Skedenjcem gorko na srce: ne govorite nikdar zaradi enega laha v celi družbi laški, kajti s tem kažete hlapčevanje; ako on ne ume Vašega jezika, naj se ga nauči, kakor ste se ga tudi vi naučiti morali, ako hočete v poslih ž njim občevati. Vzemite si za izgled nasprotnike lahone in lahe, oni vedno le svoj jezik govore in ne dadé se premakniti na nobeno stran, taki bi morali biti vi, potem bodete še le pravi gospodarji v lastni hiši, drugače ste usmiljena vredni slugi ptujcev in prava podlaga ptujčevi peti.

V drugo priporočam vam marljivo branje časnikov in knjig, kajti lahko si jih omisli malo da ne vsak kmet, saj jih imamo, le sezite po njih, zagotavljam vas in prepričane ste: da, kedor bere, se gotovo tudi kaj nauči, kedor pa nič ne bere, ostane zabit in neumen vse svoje dni v lastno svojo škodo.

Vanek.

Iz Vrdele 5. februarja.

Veselo mora biti srce vsakega rodoljuba, ko vidi in sliši, kako marljivo so začeli naši kmetje in sploh vsi okoličani naš list čitati; gotovo smo s tem listom več nego polovico okoličanov iz trdega spanja izbudili, ter upamo, da ne bodo več zaspali, in v nevednosti živeli.

Naše politično društvo in list „Edinost“ sta zadnja pomoč za duševno in materialno zboljšanje zatirane naše okolice. Ali prav te pomoči se ogibljejo, ne le samo nekteri nevedni okoličani, kar je obžalovanja vredno, temveč tudi nekteri izobraženi in premožni gospodje, kateri bi po svojem stanu morali podpirati blagi namen, da se naše ljudstvo izobražuje v korist vse okolice in slovenskega naroda.

Ne spuščam se v nobeno polemiko, ali opominjati moram izobražene in primožne gospode, naj blagovolijo v naš krog stopiti in v djanju pokazati, da so res zvesti sinovi matere Slave. Ako bi morala tudi „Edinost“ propasti, gotovo bi to bilo v prvi vrsti na sramoto izobraženim in premožnim gospodom našega slovenskega Trsta.

Našemu listu se je ponudila kavcija, da bi mogel vsak teden izhajati, to pa bode mogel le takrat, kadar se popolnem vkorenini v okolici in mestu; potem se zedinimo z „Sočo“ tako, da bodo eni in drugi naročniki oba lista dobivali, „Soča“ bo izhajala vsako sredo, „Edinost“ pa vsako saboto.

Tako hočemo napraviti solidarnost na Primorskem.

Nekteri okoličani pravijo, da rajši kupujejo posamezne številke lista po 7 kr., nego da bi od društva list dobivali za 10 kr. mesečnega plačila. Dragi bratje, vedite, da ste za 3 kr. več plačila tudi udje društva, katero se na vso moč poteza za Vaše blagostanje. Društvo prodaja liste po 7 kr. v

korist tistim, ki nejmajo prilike v društvo stopiti, ker iz daljnih krajev morebiti samo dvakrat v mesecu hodijo v Trst. Naša dolžnost je tedaj, da podpiramo društvo in list „Edinost,“ ker s tem sami sebi in narodu Celiko koristimo.

Na dalje si dovoljujem tudi opominjati vse roditelje, posebno naše pokrajine (Sv. Ivan), naj bolj redno svoje otroke v šolo pošiljajo; v nedeljsko šolo jih je posebno veliko vpisanih, pa šola je prazna, kakor sem imel priliko v nedeljo sam se prepričati; to je žalostno, in ste kazni vredni malomarni roditelji, ker otrokom ustavljate prve korake k blagostanju.

Iz Lonžera 7. februarja.

Vsak pameten človek vé, da kmet ne more vsega natančno vedeti, ker ni izobražen in da je zato prizanesljivo ž njm ravnati. Ali naš okrajni glavar, plemeniti g. Majiti, tega noče vedeti.

Neko nedeljo popoldne sem šel k njemu v nekem opravilu ter sem ga lepo prosil, naj mi ustreže, ker zjutraj nisem utegnil priti. Ali surovo mi je odgovoril: Jaz popoldne ne vem govoriti, niti pisati; žalost in jeza me je zgrabila šlisati take besede od človeka v naši službi! Vrniti sem se moral domu.

Hotel sem ga magistratu tožiti, ali premislil sem se bil, ker so tudi tam gospodje njemu enaki.

Pred dvema letoma sem odstopil neko zemljišče, da se razširi nova cesta; ko pa sem hodil po denar, vozili so me g. Bratič, Fabretti in ranjki Comeli tako za nos, da sem bil primoran izkat pri c. k. namesništvu pomoči, kder sem jo precej dobil.

Poslala je visoka vlada svojega uradnika z manoj na magistrat; katerega je g. Bratič prosil za odpuščanje, potem sem precej svoj denar dobil. Taki so okrajni glavarji in magistratni uradniki!

Politični pregled.

Vsa znamenja kažejo, da našemu ministertvu bijó zadnje ure. Nevgodna razmera mej državnimi dohodki in troški, prepad kupčije in obrtnije, slabo gospodarstvo sploh, nekako mrzenje v državnem zboru, vzlasti v gosposkej zbornici, opadenost in omahljivost v centralističnih krogih; vse to na enej strani i na drugej nevstrašena i nepremagljiva oposicija federalističnih strank spodkopalo je korenine, s katerimi je bilo ministertvo v avstrijsko zemljo vstavilo.

Andrašijeva nota je bila turški vladi te dni izročena. Ona vzlasti povdarja enakopravnost kristijanov s Turki, pravi tudi, da so velevlasti dosegle to, da Srbija in Črna gora nij za orožje prijela, zahteva nagle prenapredbe, ker sicer se je bati, da se na pomlad na široko razširi vstaja. Ta nota ima to dobro, da govori odkrito in dá ljudstva zdaj vedó, kaj namerjavajo velevlasti s turško državo. One bi jo namreč rade ohranile in v njej napravile take reforme,

da bi se ljudstvo zadovoljilo. Namen je dober, ali on je nemogoč in prišel je prepozno.

Dokler Turek ostane Turek, ne dovoli enakopravnosti kristinjanu, ker mu koran — njegovo sveto pismo — tega ne dopušča. Kako izvrši turška vlada reforme, ker je brez moči, ker lastnih vojakov ne more krotiti, niti ni vstaje zadušiti? Ponavljamo, da le meč reši turško prašanje, vstaška moč raste od dne do dne, na pomlad bo plapolal plamen vstaje i vojne po širokih pobjrdjih Stare planine (Balkana).

Poročilo

politečnega društva „Edinost“ o IX. občnem zboru v Skednji 2. februarja 1876.

Predseduje g. podpredsednik, deželni poslanec Nadlišek, zapisuje tajnik Dolinar, vlado zastopa g. višji komisar Vidic. G. podpredsednik odpre zborovanje z jedrnatim govorom, ter navede napredovanje društva, ako ravno nekateri brezumni prenapetneži trdijo, da se nič ni doseglo še, da je vse kot je bilo; priporoča, naj se vsak okoličan v pol. društvo vpiše ter pridno čita društveni časnik, potem bo bolje in kmetje se bodo izobraževali, mikali in zavedevali se svojih pravic.

I. točka: Slavnostni govor v spomin obletnice društva in rojstnega dne Vodnika govoril je društveni tajnik Dolinar. V kratkih besedah razložil je večletno delovanje v okolici o potrebi pol. društva, dokler se je v klub vsem zaprekam vendar le preteklo leto ostanovilo. Narisal je nadalje, da je to mlado društvo vže mnogo storilo za okolico, ako pa ni doseglo, ni društvo krivo, kajti, proti krutosti in samovoljni moči mestnega magistrata si ne more kaj, ako vse prošnje in pravične zahteve v koš meče ter prezira. Nadalje navede zlorabo službe okrajnih načelnikov, kateri okoličane od našega društva odvrčajo in jim nedado potrebnih spričeval v potrebah, ako so v pol. dr. vpisani, to je turško gospodarstvo, ne v moderni državi.

Ker se je preteklo leto spominjal izvrstni čestiti narodnjak sl. pesnika Vodnika, isto se ga je spominjal v gorkih besedah govornik ter narisal kratek životopis njegov.

II. točka: Tajnik prebere zapisnik prejšnje seje in ko nihče ni imel nič proti omeniti, se je potrdil soglasno.

III. točka: Prošnja do sl. mestnega magistrata, naj bi občinski gnoj ino smeti (scovace) prepustil okoličanom, je zopet tajnik Dolinar pojasnil potrebo te prošnje, da je vže naravno, da so v vsakej občini prvi občanarji in še le kar tem ostaje, se podeli ptujcem. To je pa v Trstu ravno narobe, ptujci iz vsake laške pokrajine imajo prednost, in kar tem ostane, še le okoličan sme dobiti. Cele barke gnoja se izvaževa ne le čez meje tržaške okolice, tudi čez državno mejo, doma pa je pomanjkanje gnoja ter so vinogradi pusti in nepognojeni. Ker so udje pol. društva vže večkrat se do odbora obrnili,

je odbor sklenil sl. mestnemu starešinstvu prošnjo vložiti, da bi v prihodnje blagovolil prej mestne smeti in gnoj v prvi vrsti okoliči prepustiti in ako bi okolica vže dovolj imela, se še le ptujcem odda. Predlog je bil dan na glasovanje in bil soglasno sprejet.

IV. točka: Volitev enega odbornika se je hipoma vršila, ker je bil z aklamacio soglasno g. Janez Gerlanec za odbornika izvoljen.

V. točka: Posamezni nasveti in predlogi; oglesi se Jože Čiač ter reče da neče predlagati, ampak priporoča društvenemu odboru, naj na to dela, da se deželnim poslancem naloži interpelacija v tržaškem mestnem zboru, da okoličani nujno zahtevajo odpravo sedajnih okrajnih načelnikov, da tako ne more dalje ta stvar več biti, ker se ljudstvo vedno pritožuje in mrmra zoper te vsiljene gospode. Priporočba kmeta Čiača bila je burno živahno sprejeta soglasno.

Vže znani kmet Jurij Gerdol je spodbujal občinstvo v vezanem govoru, s katerim je svoje sokoličane ostro in resnično grajal v svarilni spomin.

Ker so bili vse točke dnevnega reda izvršene, zaključil je g. podpredsednik občni zbor.

Pogovori na magistratovi višavi.

Mihec. Čudno je res, da naju je župan v službo vzal, da na tej spanjskej kolibi ure oznanjujeva.

Jakec. Zakaj čudno? ali ne veš, da je župan tudi iz novcev okolice plačan, toraj mora tudi nam okoličanom kaj zašlužka dati.

Mihec. Kako je mogel oče Hermet, (puro sangue italiano) to dovoliti, i nij rajši dveh Furlanov na naše mesto postavil?

Jakec. Čnj! Furlani z debelimi cokljami bi podrli bili vže davno stolp, mi dva z šolni imava pa bolj elegantno stojalo. Drugi vzrok pa je, da sva mi dva Slovenca in naju župan i vsi njegovi uradniki srčno radi imajo, dokaz temu ste vže najni imeni, s katerima slaviva milo našo slovensko zemljo tržaško, na katerej ta prečudna magistratova koliba stoji.

Mihec. Posebno ponosna morava biti, da so naši skrbni mestni očetje pripoznali, da ni dobro, da sva sama, dali so vsakemu svojo pomočnico, kakor je Bog v raji Adamu Evo podelil. Veš, Jakec; tvoja Tinca je včeraj tožila, do so jo preoblekli v orientalsko obleko in še v prav tanjko, da se sramuje vseh mimo hodečih.

Jakec. Oblast! tudi moja Tinca mi je prav to rekla, če je tako, udariva zdaj deveto uro, da se bodejo začeli uradniki v svoje tesne pisarnice pomikati, udariva pa nekoliko bolj, da opozorimo župana, da sva bolj k moči prišla, da, ako naji kaj razjezi, oblast! stolčeva vso to počeno in krivo kolibo do tal.

Mihec. Počasi, vidiš, prav zdaj mimo defilira Timeus, ter skrbno pogleduje, ako imava kak križ na prsih, da ga odstrani kakor je bilo to baje v šolah.

Jakec. Nategni roke, laška ura me je dregnila, vže prska ko brkinski konj, zdaj: ton, ton, ton i. t. d. vruga, ti nekako prelahko tolčeš, morda zato, ker boš moral plačati davek od stanovanja (imposta rendita)?

Mihec. Molči; vidiš, kako Bratič pomežikava, gotovo je čul, da sva se po slovenski pomenkovala, njemu je pa to hudo, le tibo, zdaj je prišel še Loj k njemu in, če se ne motim, hočeta pod nama stoječi tovaršici študirati, se li vedete po orientalski ali ne?

Jakec. Oblast te udari! Piber se ziblje od one strani, zdaj se pa le pokouci drži, brate, ako ne, poženó naju mestni tlak tolč, in Bog ve, če ne prideta na najno mesto potem Ferluga i Bonin iz Rojana; le ta dva bi bila zmožna, kajti skusila sta vže mnogo na tem grešnem svetu, še mlatiti po Slovencih ništa imela prilike, e kaj, zmotil sem se, mlatve po zvonu ništa še poskusila.

Mihec. Molči, molči, obloda; Bonin bo to delo dobro opravljal, saj zna geometrijo, fizjologijo, astronomijo, filosofijo, geografijo, kaligrafijo, agrikolturo in tonsuro in še tisoč takih in enakih: ijo in uro, saj je bil kapucinec.

Jakec. Ta zna več no hruške peči, še turški cesar ni tako učen in premeten.

Mihec. Mislim, da ne, saj pa on tudi za Ferlugo komisari in pisari, včasih je tudi zakotni pisac, saj v Rojanu jim je treba odvokata, zato ga pa magistrat neče premestiti. Da je izvrsten pedagog? ne dvomi nihče, saj pošilja vže iz tretjega laškega razreda deca na komunsko gimnazijo v Trst, da potem trojk cele koše domu roditeljem v tolazilo prinašajo.

Jakec. Deset je vže blizu, urno kladivo v roke, Pimpah gre majestetično, udariva, kakor da bi bila Rusa, da bodo črepine letele okrog, in se bo čulo celo v Benedke; zopet me je dregnila ura, no zdaj vendar tresči s krivo palico, a ne po naših dobrih gospodih, ki umejo tako izvrstno gospodariti z novci, tresči po zvonu, da bode donelo: Okoličani, le pridno davke in denarce vkup, magistratova koliba bo skoraj na kupu dober kup.

Mihec. Sédiva malo, Tinca ima liter v roki, kmalo ga bova pila. Micika pa prinese gvatv Her iz Postojne in tisti slepec s harmoniko, prideta k vodnjaku in ker je zdaj predpust, spravimo se na vrh stolpa, in bodemo plesali, briškola, e kaj, monfrino sem hotel reči.

Jakec. Ti, ki si v Škorkoli doma, si vže dečko, za danes dosti, meni se dremlje, drugič se pa še kaj pomeniva, i Micika koj pové, kar je slišala na zdrava useša, a, a, capio!

Domače stvari.

Samomorilci. V Trstu je začela kronika samomorilcev naglo napredovati, ne mine skoraj teden, da ne bi se šlihalo o samomouru; tako se je pretekli teden neki mlad človek v javnem vrtu z revolverjem v glavo ustrelil, da je precej mrtev bil.

Drug samomorilec je tudi ta teden v morji svojo dušo vzdihnil. Utopljenec je bil na obali, kjer angleški parniki ostajajo, tehtovalec vsakovrstnega blaga; popoldne 4. t. m. je še svojim tovaršem rekel, da se bodejo jutri čudne reči o njem pripovedovale, ko se je šel vtopit, rekel je, zdaj pa z Bogom za vselej. Nihče si ni domišljeval kaj takega, ko je odšel proti novi luki in skočil s prvega ključa.

Nesreča. Nabrežini se je pretekli teden primerila grozna nesreča v ondotnem kamnolomu (cava Romana); enega delalca je tako hudo kamenje potrla, da je hipoma umrl. Bil je iz Proseka doma, imel 27 let in bil je oženjen.

Junakinja med ustaši. Mej hercegovinskimi ustaškimi četami se bojuje za osvobojenje krških bratov mlada in srčna holandskinja, gospodičina Merkusova. Ta gospodičina je pred nekaj časom ukazala sezidati v Jeruzalemu lepo kapelo, za katero je tristo tisoč gl. potrosila ter še vedno skrbi za kapelo, da je dobro ohranjena.

Jako je darežljiva, podelila je več tisoč gl. ubogim Hrcegovincem.

Ona ima zdaj 28 let, je srčna; trpi čudom žejo in glad, ne zavira je niti vreme niti muke, nosi opanke kakor drugi ustaši, skače čez gručasto kamenje kakor srna. Odločila se je vojevati med ustaši, ter ne položiti prej puške in sablje, dokler se ne prežene zadnji Turčin iz Hrcegovine. Naj bo v izgled mrzlosrčnim slovanskim mladeničem, kateri se najrajše peči tišče.

Faliment. Laško parobrodno društvo v Palermi je ustavilo plačila, dolga ima še nad petnajst milijonov, ima 16 lepih parobrodov od neke angleške družbe v najemu, kateri pa so po raznih lukah sredzemeljskega in črnega morja, kakor v Odesi, na Grškem, v Pireusu, na laškem zaplenjeni. Te dni sta prišla dva v Palermo, eden iz Neapolja, drugi iz Carigrada, in ko sta vrgla kotke, precej ju je komisija zaplenila. Neapoljska banka je zgubila pri tej družbi 4 milijone, laška vlada 5 milijonov, tudi tržaski trgovci so mnogo zgubili. Trinacria je hotela avstrijskemu Lloydju konkurenco delati, znižavala je ceno vožnje do skrajne meje, vožnje je malo imela in tako je propadla. Avstrijski Lloyd pa je ohranil staro svoje ime in veljavo.

Veselo ženitovanje. Pretekli teden je bilo v Trebiču ženitovanje čisto narodnega značaja, gospodična Strukeljnova se je poročila z g. Bratinam na Vipavsko. Došli so k svatbi le izobraženi narodnjaki, posebno čast sta delala g. B. iz Ustij in g. St. iz Komna. Veliki oče in mati sta pripravila svatom hogato mizo, in vojaško godbo. G. Trobec je podaril v narodnih barvah na krasnem popirju tiskan sonet, kateri je za to slovesnost nalašč sestavil pesnik C., ter ga razdelil mej vse ženitovanske goste, nevesti pa podaril lepo vezano knjigo „Olik, Slovenec.“

Želeti je mnogo enakih ženitvanj v okolici, naj bode ta v izgled vsem. Na večer se je pridružil še g. Dolinar iz Trsta, začelo se je živahno napijati, govoriti in plesati, noč je hitro minula, težko je bilo zapustiti veselja kraj, kateri ostane slehernemu v vesel spomin. Živio narodnjak Strukelj!

(Divide et impera) moč pred pravico. V mestnem zboru 8. t. m. je bila obravnana prošnja političnega društva „Edinost“, zastran odprave okoličnih okrajnih glavarjev, pa kakor po navadi odbita.

Časnik „Cittadino“ pravi, da naše okrajne glavarje smo okoličani izvolili, magistrat pa jih potrdil. To je laž! mestno svetovalstvo nam jih je zoper očito našo voljo vsililo in zato jih nikdar ne bomo spoštovali in to toliko manj, ker so očiti naši sovražniki in naši denuncijanti.

Če z lepo ne pojde, nastopimo drugo pot, saj mestno svetovalstvo nij vsegamo-gočno. Društvo „Edinost“ uže najde pravo pot.

Druga prošnja pol. dr. „Edinost“, naj se voda Reka od Bazovice do Križa napelje, bila je izročena dotični komisiji, da o tej stvari o svojem času poroča?

Hrcegovinka in Turčin. Mare! Kam pridiš toga gospodina? tako vpraša mlada Hrcegovinka svojo prijateljico, ko z puško na rami in hanžarom za pasom spremlja turškega častnika, ujetega v bitvi blizu Trebinja. Kažem mu put, da če se spominjati Hrcegovinke, ako još dojde po tom putu, da ga ne bode ni divojka niti ni junak više pratio, nego urag k uragu.

Slovenci poveljniki pri ustaših. Janko Štibil, iz Vipave, veleva mejnarodnej četi v Hrcegovini, katera je v posadki v Sutorini. Izročil mu je četo kapitan Barbieu, ko je šel po orožje v Belgijo.

Naš Štibil je izobražen človek ter jako umen bujevalec in hraber vodja. Pisalo se je nam te dni iz Hercegovine, da se pričakujejo tam krvave bitve. Ustaši se ne menijo za nobeno reformo, ter se protivijo vsakemu mešanju drugih vlad; oni govore da v Bosni in Hrcegovini ne odloči nikaka reforma, nobena diplomacija, le edini meč; njih geslo je svoboda ali smrt.

Črtice iz mestnega zbora. Kako vdani so naši lahoni avstrijskeje cesarskeje rodovini, prisiljeni so bili sami spoznati na vprašanje našega okoliškega svetovalca dr. Lozerja. Za novo zbornico so namreč dali napraviti sliko predstavljajočo tržaško kupčijo. Dr. Lozer je prašal v zbori podpredsednika Hermeta, ki je nadomestoval na Dunaji bivšega župana, ali bode na sliki tudi kaka podoba avstrijskih vladarjev, ki so za povzdigo tržaške kupčije veliko storili? Odgovor je bil, da ne; kar je na to dr. Lozer živo obžaloval. Kedaj se bodo nekaterim oči odprle k spoznanji, da ravno Slovenci so najboljši avstrijski domoljubi in da se imajo podpirati kot južni branitelji in

varuhi države, ne pa se jim staviti vsakoršnih zavir v največe veselje državnih sovražnikov? — Prošnja Lonjercev, da bi se jim sezidala cerkev, bila je ovržena, ker bi to stalo okolo 25 tisoč goldinarjev; to se ve da toliko ne izda svetovalstvo za okoličane in pa še celo za cerkev, ki mu je deveta briga! — Bolje se je godilo prošnji iz Škorklje, da bi se za tisto pokrajno napravila nova pot, ker ta prošnja je bila na gorko priporočanje svetovalcev Burgstallerja, Pascotinija in Nadliška, izročena dotičnemu odseku v pretres in predlaganje. Ako odsek reč priporoči, mogoče da se prošnja usliši. — Kedaj pa pridejo na dnevni red našega društva prošnje o županih, o porabljenji domačih delalcev, o pomnoženji ljudskih šol, o odpravljenji nekaterih novih davkov, ki že več časa tam ležijo, da ne omenim zadnjič sklenene prošnje zastran občinskega gnoja? Na to vprašanje ne vemo odgovora; za zdaj le to vemo, da moramo še čakati. — Proračun nam kaže veliko stroškov; vse te bodo morali pokriti davek plačujoči občani in tako pade lep del tudi na okoličane. Kaj hočemo? Pa imamo lepe sprehode, lepe, dasi viseče palače in na vrhu še Mihca in Jakca, ka nam bijeta ure! Srce, kaj si želiš še več? — Druge obravnave v zboru niso nam toliko zanimive in boljše je, da se prostor v listu porabi za tehtnejše in koristniše članke.

Smešnica.

Ko vse tiho spi, zunaj pa burja lomasti, priplazi se tat skoz okno v borno stanovanje nekega uradnika.

Mesec je z omrenjenega neba žalostno svetil, ko se uradnik zbudi in zapazi tata, ki pridno po omari išče. On, nekdanj vojak, brez vsega premoženja razen jako potrebne obleke, nič se ne prestraši, ko vidi, kako ročno ponočnemu gostu rokodelstvo od rok gre in mu čisto mirno reče: Prijatelj! ti se motiš, ko si toliko prizadevaš in iščeš, kako ponoči kaj najdeš, ko jaz še podnevi pri belem solncu nič ne morem najti, naj tudi vse umare prekucnem. Tat vidi, da tu ni posla njemu, pobere se okoz okno, in reče: Zaprite za menoj, da se ne premrazite.

Strele

Odgovor slovenskih pevcev Lukši.

Zato, ker Vašo smo predrznost pokopali, Ko ste primorani nazaj nam prapor dali.

Listnica uredništva.

G. M. F. na V. g. F. M. c. v. Č. list odposlali. G. N. D. žup. Šinkov turn plačano od pr. za celo leto. G. M. K. v G. oglasi se kaj. G. I. Št. od. v št. D. nisem naslova prej znal. G. V. L. v K. Oldenburgski, ne zamerite ako smo okrajšali, srčni pozdrav na Beltu. G. X. Y. v L. potreba je orjaške metle, da komarje pajke in drugo nesnago pomete, debele smeti in nemčurski gnoj naj Kamnitnik gnojijo, mladi in nevedni otročaj — spat in šibo.